یادداشت

سلیقه؛ معیار داوری در دورانِ ماقبل نقد

احمدرضا دالوند

در سنت نقد هنری، استعمال کلمه «سلیقه» مکرر و قدیمی است. برخی از منتقدان و تحلیل‌گران سلیقه را «توانایی هر فرد در انتخاب و گزینش بهترین، دانسته‌اند» انتخابی که مطابق نظر هر فرد و مطابق شیوه کار اوست. پذیرش چنین ایده‌ای درواقع به معنای کمرنگ شدن مفهوم «کمال مطلق» بوده و امکان پذیرش «کمال نسبی» را فراهم می‌سازد. منظور از نسبی بودن در این جا به معنای پذیرش انواع «ترجیح دادن‌های فردی» در جامعه است. بنابراین، «سلیقه» آن چیزی است که فرد را وامی‌دارد که در حول یک هدف معین، سایر چیزها را بابرگزیند یا به دور بریزد.

در گفتنه‌های دور، «سلیقه» در برابر «ذوق» قرار داشت. به این معنا که «سلیقه» عمل داوری را به عهده داشت و «ذوق» همچون عامل آفرینش و خلق به کار می‌رفت.

بعدها که مفهوم «نقد استتیکی» نضج یافت، به تعامل میان سلیقه و ذوق و مباحث غیرعلمی حاصل از آن پایان بخشید. درواقع مدت‌های بسیار، میان مفهوم «هنر» به مثابه آفرینش جاوید انسانی و مفهوم «سلیقه» به معنای ارجح داشت اتفاقی که به وسیله زمان و مکان مقید شده بود؛ هیچ شاخص دیگری برای داوری و نقد هنری وجود نداشت. عقیده بر آن بود که تمام «سلیقه‌ها» در رابطه با آن مفهوم مطلقی که آفرینش هنری نام دارد، نسبی هستند. مهم آن بود که آفرینش وجود داشته باشد، چنین پنداشته می‌شد هر سلیقه‌ای که همخوان با آفرینش هنرمند باشد، عالی و رفیع است.

با این اوصاف، معیار و اندازه و ارزش هر سلیقه را تنها در مواجهه با آفرینش هنری می‌سنجیدند. آفرینشی که سلیقه مورد نظر منتقد را ممکن بود به کار بگیرد، یا کمتر به کار بگیرد، یا اصلاً به کار نگیرد. «سلیقه» حکم داور و «ذوق» حکم آفرینش را داشت. این تفکر، خلاصه‌ای از دوران ماقبل «نقد» تنها در مواجهه با آفرینش هنری می‌سنجیدند. آفرینشی که سلیقه مورد نظر منتقد را ممکن بود به‌سوی هنر گرایش داشته است. از این منظر می‌توان تاریخ هنر را به طور عام، تاریخ سلیقه‌ها نیز تلقی کرد. سلیقه کوشیده است که خود را با هنر هویت بخشیده و توسط آن باز شناسد. در تداوم این مسیر است که تاریخ هنر با داوری نقد دارد، بازتابِ هویت می‌یابد. این لحظه حاصل سلیقه‌ای است که میان آفرینش ذوق و گسترش تاریخی توانسته است پلی ایجاد کند؛ اما این لحظه هنوز از جنس زمانه‌ای است که پدیده‌ای موسوم به «نقد» را تجربه نکرده است. نخستین طلیعه نقد در حوزه هنر، پس از داوری‌های مبتنی بر سلیقه (اعم از سلیقه عام، سلیقه نابه، سلیقه متعالی و... که جملگی بر نوعی شهود و قدرت کلام و باریک‌بینی استوار بودند)، نقد استتیکی بوده است.

خبر

معاون وزیر ورزش و جوانان:

۲۱درصد ازدواج‌ها در کمتر از ۵سال به طلاق می‌انجامد

ایسنا| وضع طلاق در کشور ما خوب نیست و ۲۱درصد ازدواج‌ها در کمتر از پنج‌سال به طلاق می‌انجامد. دکتر محمود گلزاری، معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان دیروز با اعلام این مطلب گفت: اگر به وضع جوانان بی‌توجهی کنیم باید نگران مسائل اجتماعی باشیم. گروه جوان کشور ما از ۲۵درصد به ۳۰درصد رسیده و جمعیت میانسالان نیز از ۴درصد به حدود ۷درصد رسیده که نشان‌دهنده این است که جامعه ما در حال پیر شدن و نسل جوان ما در حال کاهش است. او در نشست ستاد ساماندهی امور جوانان استان هرمزگان، با بیان این که تعداد جمعیت جوان بین ۱۵ تا ۲۹ سال کشور حدود ۲۳ تا ۲۴میلیون نفر است، عنوان کرد: جوانان گروهی قدرتمند و توانا از نظر شادابی، جسمی و چالاکی و درک ذهنی هستند و جوانی یک نیرو، قدرت و توان و بزرگترین قدرت جامعه است. او با بیان این که مسأله دیگر در آسیب‌های جوانان اعتیاد است و اعتیاد به مواد صنعتی در حال افزایش است، تصریح کرد: مسأله خشونت و پرخاشگری که موجب قتل‌های بدون انگیزه قبلی می‌شود، در جوانان افزایش یافته و بعد از زندانیان مواد مخدر و سرقت بیشترین آمار زندانیان ما مربوط به خشونت است. گلزاری اضافه کرد: جمعیت جوان می‌تواند قدرت یک کشور باشد و اگر به آنها بی‌توجه باشیم تبدیل به اعتیاد و خشونت جوانان خواهد شد که هم باید برای استفاده از این قدرت برنامه‌ریزی کنیم و هم مراقب باشیم این قدرت به ضد خودش تبدیل نشود. معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان نگاه دولتمردان و دولت‌ها به مسأله جوانان را منفلوت برشمرد و اظهار داشت: یک نوع نگاه جوان غافلی وجود داشته که این نگاه جوانان را همانند دیگر اقشار می‌داند، و یک دید دیگر نیز نگاه جوان هراسی است که سبب شد تعداد پنج‌هزار سازمان مردم‌نهاد مربوط به جوانان در یک مقطع زمانی به ۱۹۷ سازمان برسند، نگاه دیگر هم جوان فریبی است که موجب شده تا از ظرفیت بسیاری از جوانان استفاده نشود.

محیط زیست

رئیس ستاد محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران خبر داد:

ورود ۴۰درصد فاضلاب بیمارستانی تهران به آب‌های سطحی و چاه‌های جذبی

شهروند| «۴۰درصد فاضلاب بیمارستانی تهران به شبکه آب‌های سطحی و چاه‌های جذبی وارد می‌شود.» حاشیه باز دیگر بر سلامت آب تهران سایه انداخت و احتمال آلوده بودن آن را بیرنگ کرد. مدت‌هاست که هر از گاهی آلودگی آب تهران، نیترانه بودن آن یا ورود فاضلاب شهری به آن، سلامت آب تهران را به حاشیه کشانده حواشی که هر از چند گاهی مطرح می‌شوند، اما چندان جدی گرفته نشده و دوباره آرام می‌گیرند. این آرامش زیاد طولی نمی‌کشد که بار دیگر مسئولی یا کارشناسی درباره آن صحبت کرده و نگرانی از آلودگی آب تهران را خبرسازی می‌کند.

در ماه‌های گذشته، رئیس کمیسیون سلامت شورای شهر تهران بارها در این باره هشدار داده و حتی از پایتخت‌نشینان خواسته است که از آب‌های بسته‌بندی و معدنی استفاده کنند. هر چند که این سخنان حافظی مورد تأیید مسئولان وزارتخانه‌های بهداشت و نیرو قرار نگرفت و حتی تکذیب هم شد، اما فاضلاب وارد منابع آب و خاک می‌شود، ادامه داده بود که «جریان آب‌های سطحی قدرت خودپالایی به صورت طبیعی را ندارند. ورود این فاضلاب آب‌های زیرزمینی و سطحی را آلوده می‌کند.»

حالا با گذشت ماه‌ها از نگرانی‌های جدی که حول بی‌توجهی به تصفیه‌خانه‌ها می‌گشت، شاعری رئیس ستاد محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران، هم از عدم توجه به وضع تصفیه‌خانه‌های بیمارستان‌های شهر تهران حکایت می‌کند و دراین‌باره می‌گوید: «توجه به وضع تصفیه‌خانه بیمارستان‌ها در سطح مناطق ۲۲ گانه شهر تهران از اهمیت بالایی برخوردار است و می‌تواند از جمله شاخص‌های مهم وضع محیط‌زیست هر منطقه محسوب شود. اما بالا بودن هزینه اجرای سیستم تصفیه‌خانه، نظارت نامناسب دستگاه‌های ذیربط، فقدان فضای کافی برای احداث تصفیه‌خانه در بعضی از بیمارستان‌ها و تخصیص ندادن اعتبار به بیمارستان‌های دولتی به منظور احداث تصفیه‌خانه، باعث اجرایی نشدن سیستم تصفیه‌خانه در بیمارستان‌های شهر تهران شده است.» او در ادامه به راهکارهای ایجاد سیستم تصفیه‌خانه در بیمارستان‌ها اشاره می‌کند و یادآور می‌شود که «نظارت کامل و پایش مستمر توسط دستگاه‌های ذی‌ربط با همکاری ذینفعان، تخصیص اعتبار لازم به بیمارستان‌های دولتی برای احداث سیستم تصفیه‌خانه از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ملزم کردن بیمارستان‌ها برای ایجاد سیستم تصفیه فاضلاب و جلوگیری از فعالیت واحدهایی که ضوابط و مقررات را رعایت نمی‌کنند از جمله راهکارهای حل این مسأله است.»

به گفته شاعری، «شاخص‌های زیست محیطی به‌طور مداوم پایش می‌شوند و در اختیار مناطق قرار می‌گیرند» اما اتفاقی که نمی‌افتد اطلاع‌رسانی صحیح دراین‌باره و تسریع در تکمیل تصفیه‌خانه‌های شهری و بیمارستانی است. جنوب شهر تهران، هکتارها مزرعه سبزی را در خود جای داده که به وسیله آب‌های سطحی شهر تهران آبیاری می‌شوند. این مزارع همواره زیر سایه حاشیه و اخباری بودند که سلامتی محصولاتشان را تأیید نمی‌کند. یکی از این خبرها آبیاری مزارع جنوب شهر تهران با فاضلاب است که همواره شنیده می‌شود اما تأیید و تکذیب آن بلاتکلیف است. خبری که همیشه توسط برخی مسئولان شهری داده شده و توسط برخی دیگر تکذیب می‌شود. این بار هم پای مزارع جنوبی شهر تهران به میان آمده و درحالی که هنوز تکلیف آبیاری این مزارع توسط فاضلاب شهری در پیچ و خم تأیید و تکذیب مانده، خبر جدیدی جای آن را می‌گیرد و آن آبیاری این مزارع با آب‌های سطحی آلوده به فاضلاب بیمارستانی و عفونی است.

شهر پردیس، به نگرانی جدی تبدیل شده بود و حسن پسندیده مدیرکل دفتر آب و خاک سازمان محیط‌زیست، در گفت‌وگو با شهروند این نگرانی را تأیید کرد و از عدم توجه به تکمیل شدن سیستم تصفیه فاضلاب شهری شهر پردیس خبر داده بود. پسندیده درخصوص موضوع فاضلاب پردیس و احتمال نشت آن به منابع آبی تهران، گفته بود: «بحث فاضلاب شهری پردیس به صورت جدی در سازمان محیط‌زیست پیگیری می‌شود. پیشرفت پروژه تصفیه‌خانه فاضلاب پردیس حدود ۵۰درصد است و بسیار کند پیش می‌رود. این امر معضلات زیست‌محیطی ایجاد کرده است.» او با اشاره به این که فاضلاب وارد منابع آب و خاک می‌شود، ادامه داده بود که «جریان آب‌های سطحی قدرت خودپالایی به صورت طبیعی را ندارند. ورود این فاضلاب آب‌های زیرزمینی و سطحی را آلوده می‌کند.»

ناصر بابایی، ساکن شهر لکان رشت، ۱۰ سال است که به پیشه‌اش نانوایی است. او به دلیل شدت علاقه‌اش به کتابخوانی از ۴ماه پیش کتاب‌هایی را داخل نانوایی آورده تا مشتریان در زمان انتظار در صف، وقت خود را صرف مطالعه کنند.

عکس: تسنیم

نمای نزدیک

سلامت

رئیس سازمان غذا و دارو: استامینوفن پر مصرف‌ترین دارو در ایران است

دارو امسال گران نمی‌شود

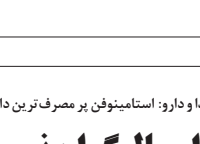

شهروند| رئیس سازمان غذا و دارو درخصوص آمار داروهای پرمصرف ادامه حمایت از بیماران صعب‌العلاج و عدم افزایش قیمت داروهای تولید داخل توضیح داد.

دکتر رسول دیناروند، معاون وزیر بهداشت، پرمصرف‌ترین داروهای سال ۹۳ را سه گروه از داروهای OTC برشمرد و با نام بردن از استامینوفن و استامینوفن کدئین آنها را پرمصرف‌ترین داروهای کشور خواند.

او به آنتی بیوتیک‌هایی مانند کپسول آموکسی سیلین و همچنین داروهای دیابتی اشاره کرد و گفت: اگرچه کاهش آمار مصرف به نفع سیستم دارویی کشور است، اما در برخی موارد اطمینان از مصرف آنها به نفع بیمار است؛ مثلا در مورد بیماران دیابتی باید آنها را به مصرف موردنیاز که بسیار بیشتر از آمارهای کنونی خواهد بود، ترغیب کرد.

او افزود: متاسفانه در مورد آنتی بیوتیک‌ها استفاده فراتر از حد منطقی است، به‌گونه‌ای که مصرف بالای آنها موجب افزایش مقاومت میکروبی و بی‌اثری ۸۰درصدی در مقابل بیماری شده است. به بیان روشن‌تر این که ۸۰درصد از بیماران از مصرف این داروها نتیجه‌ای نمی‌گیرند.

بنابر اعلام روابط عمومی سازمان غذا و دارو، دیناروند با یادآوری این که در خرصوص استفاده از دارو همیشه باید نسخه تجویز شده را تا آخر مصرف کرد، افزود: برخی مردم تصور می‌کنند با مصرف یک دوره و دریافت نتایج مثبت آن باید مصرف را رها کنند. این باور اشتباه درحالی وجود دارد که ممکن است به همین دلیل سلامتی آنها در فرازمدت به خطر افتد.

دیناروند اولویت حوزه دارو را کنترل قیمت دارو درسال ۹۴ عنوان کرد و گفت: درسال ۹۴ کنترل هزینه‌ها در این حوزه بسیار جدی خواهد بود و سیاست دولت عدم افزایش قیمت‌ها در حوزه دارو است و درباره قیمت داروهای وارداتی نیز اظهار داشت: همواره جا برای کاهش قیمت وجود دارد. بعد از تفاهمنامه با کشورهای ۵+۱ با هزینه‌های کمتری داروهای وارداتی تأمین خواهد شد و ما امیدواریم این هم داروهای بارانه‌ای و هم ۳۰۰ قلم دارویی که مشمول تفاهمنامه با بیمه‌ها هستند و زیر پوشش ۹۰درصدی بیمه‌ها قرار دارند، چنانچه برخی از این داروها مشمول تفاهمنامه بیمه‌ها هم نباشند ۳۰۰ قلم داروی بیماران خاص زیر پوشش ۷۰درصدی بیمه‌ها قرار خواهند گرفت.

قیمت داروهای تولید داخل را داشته باشند.

رئیس سازمان غذا و دارو در ادامه صحبت‌هایش تأکید کرد که کاهش بودجه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تاثیری در حمایت دولت در تأمین هزینه‌های دارویی بیماران صعب‌العلاج نخواهد داشت و پوشش بیمه‌ای ۳۰۰قلم داروی بیماران صعب‌العلاج درسال ۹۴ نیز ادامه می‌یابد.

دیناروند درباره پوشش بیمه‌ای داروها درسال ۹۴ نیز گفت: متاسفانه درسال ۹۴ همه اعتبارات موردنیاز را فراهم نکردیم و وزارت بهداشت به سازمان‌های بیمه‌گر بدهکار است. درواقع به همان میزان که نتوانستیم تخصیص اعتبارات یارانه‌ای دارو را داشته باشیم به همان میزان هم به سازمان‌های بیمه‌گر حدود ۳۰۰میلیارد تومان بدهکار هستیم که حدود ۱۰۰میلیارد تومان آن به‌زودی پرداخت خواهد شد و ۲۰۰میلیارد تومان آن هم تا پایان اردیبهشت از محل اعتبارات سال ۹۴ پرداخت می‌شود.

او با تأکید بر این که سیاست وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حفاظت و حمایت مالی از بیماران است، درباره احتمال در نظر گرفتن بودجه جایگزین عنوان کرد: برای این که پرداختی بیماران به‌ویژه بیماران صعب‌العلاج در تأمین هزینه‌های داروها بیشتر نشود، سازمان غذا و دارو باید از محل صرفه‌جویی یا حتی جابه‌جایی اعتبار در وزارت بهداشت این کمبود را جبران کند. درواقع تلاش ما این است تا به حمایت‌هایی که در یک یا دوسال اخیر از بیماران صعب‌العلاج داشته‌ایم، آسیبی وارد نشود.

او در پاسخ به این پرسش که آیا کاهش بودجه می‌تواند نوعی هشدار برای افزایش هزینه‌های مردم در حوزه دارو باشد؟ گفت: شکی نیست که کاهش بودجه در خدماتی که ارایه می‌دهیم، تأثیر خواهد گذاشت البته این کاهش به اندازه‌ای نیست که نتوان آن را مدیریت کرد. زیرا اولویت ما عدم آسیب حمایت‌ها است و از محل صرفه‌جویی، حمایت از بیماران صعب‌العلاج ادامه خواهد یافت. به عبارت دیگر هم داروهای یارانه‌ای و هم ۳۰۰ قلم دارویی که مشمول تفاهمنامه با بیمه‌ها هستند و زیر پوشش ۹۰درصدی بیمه‌ها قرار دارند، چنانچه برخی از این داروها مشمول تفاهمنامه بیمه‌ها هم نباشند ۳۰۰ قلم داروی بیماران خاص زیر پوشش ۷۰درصدی بیمه‌ها قرار خواهند گرفت.

خبر

۱۵میلیون تومان قیمت کلیه در سال ۹۴

شهروند| براساس تصمیم تیم کارشناسی انجمن بیماران کلیوی، مقرر شد درسال ۹۴ هر اهداکننده کلیه مبلغ ۱۵میلیون تومان دریافت کند.

هاشم قاسمی، مدیرعامل انجمن خیریه حمایت از بیماران کلیوی کشور افزود: طی دوسال گذشته هیچ افزایش قیمتی دراین‌باره نداشته‌ایم. این درحالی است که تیم کارشناسی انجمن، متشکل از کارشناس‌ها و اقتصاددان‌های دانشگاه صنعتی شریف و کارشناس‌های مربوطه وزارت بهداشت درسال ۹۲ و براساس نرخ رشد تورم و سایر شاخص‌های اقتصادی، این مبلغ را ۱۸میلیون تومان در نظر گرفته بودند اما با توجه به مشکلات شدید مالی اکثر بیماران دیالیزی و در آستانه پیوند کلیه، سرانجام هیات‌مدیره انجمن بیماران کلیوی تصمیم گرفت هیچ افزایش مبلغی در این راستا طی دوسال گذشته اعمال نشود.

او اظهار کرد: با این حال درسال ۹۴ و براساس تصمیم اتخاذشده تیم کارشناسی، هیات‌مدیره این انجمن با توجه به مصلحت بیماران دیالیزی و نیز نرخ رشد تورم در کشور و سایر فاکتورهای مربوطه مصوب کرد هدیه این ایثار سرزگ از ۱۰میلیون به ۱۵میلیون تومان افزایش یابد. لذا درحال حاضر میلیاردر نیازمند پیوند از اهداکننده زنده غیرفامیل، برای دریافت کلیه می‌بایست ۴میلیون بابت هدیه ایثار و فداکاری و هزینه‌های آزمایش قبل و پس از اهدای کلیه بپردازند و مبلغ یک‌میلیون تومان هدیه ایثار نیز از سوی دولت پرداخت می‌شود.

او گفت: سالانه بین ۱۲ تا ۱۷درصد به تعداد بیماران دیالیزی و مبتلا به نارسایی حاد کلیوی اضافه می‌شود. همچنان حدود ۵۰درصد پیوندهای کلیه در کشور از افراد زنده غیرفامیل صورت می‌گیرد. حال آن که امید است با افزایش مشارکت‌های مردمی در این امر خیر و خداپسندانه شاهد افزایش آمار اهدای اعضای افراد مبتلابه مرگ مغزی باشیم. به گزارش عمومی انجمن بیماران کلیوی کشور، قاسمی افزود: همچنین امیدواریم درسال ۹۴ میزان اهدای عضو از اعضای خانواده به بیماران دیالیزی نیز رشد چشمگیری داشته باشد تا شاهد به حداقل رسیدن اهدای کلیه از افراد زنده غیرفامیل باشیم.

قاسمی تصریح کرد: امیدواریم در راستای تعاملات و همکاری‌های جدی و گسترده انجمن بیماران کلیوی کشور و وزارت بهداشت و دستگاه‌های ذیربط، شاهد رونق هرچه بیشتر اهدای عضو از مرگ مغزی و گسترش فرهنگ اهدای عضو از سوی افراد فامیل به بیماران نیازمند باشیم، تا آمار اهدای کلیه از افراد زنده غیرفامیل به حداقل ممکن برسد.

جدول شماره ۵۴۵

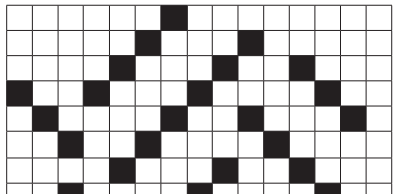

افقی

۱- گیاهی دو ساله که برگ‌های بسیار تلخی دارد و در طب به کار می‌رود- ضربه‌فنی درکوبکس
۲- واحد اندازه‌گیری زلزله- الفبای تاگراف- سرشک غم از دیده... جومیخ؛ که عدم بعقلت گذشت‌ای دریغ
۳- سخن تب‌آلود- خاموش فرنگی- چشمه پرآب- سریها
۴- کشنده‌بی‌صدا- اداره یک برنامه زنده رادیویی و تلویزیونی را بر عهده دارد- انواع نمک آلومینیوم‌دار اسید سولفوریک که در تصفیه آب و مواد غذایی به کار می‌رود- جفت‌ماده
۵- از حروف مقطعه قرآنی- تخمیرهٔ فرنگی- صفت سیب‌زمینی
۶- چرم براق- جواهر قالی- سخنی که در آن حلاوت دیگری است- اتاقک‌زیر کشتی
۷- مرکز این ولایت افغانستان شهر اسدآباد است- پدربزرگ- واحد شمارش احشام- گیاه
۸- جوی خون- سبزی خوراکی ضد چربی خون- چاشنی کباب- هر یک از دو سطح سکه
۹- هر یک از بخش‌های یک برنامه تلویزیونی- لخت- کنار و پهلو- فلز موجود در خون
۱۰- صحنه نمایش- خسیس- بی‌دین- خانه با عرصه منجر
۱۱- شغل- برج کج- بهبود بیماری
۱۲- سخت نشده- گفتنی که حافظ این همه رنگ و خیال چیست؟! نقش غلط مبین که همان ـ ساده‌ایم- وسیله پروازانفرادی- وسیله ترقی بعضی‌ها
۱۳- دلربا و جذاب- در برابر و مقابل- حرف کشیدنی- ثروتمند
۱۴- خنده‌آور- پر تو خطرناک اتمی- روزنامه‌ژاپنی
۱۵- چشم‌پوشی و بازگشت- روغن غلیظی از مشتقات نفت مخصوص گیربکس

عمودی

۱- نظام اشراف‌سالاری- مقابل وفا
۲- غلاف شمشیر- سفره پرنعمت و برکت- نوعی لکتریسیته
۳- بسیار و انبوه- زشت و ناپسند- دوستی پاک و بی‌ریاداشتن
۴- پرآکندگی- تاسیوتال- ازابزار بنایی- برای، جهت
۵- جمع ترجمه، گزارش‌ها- اتمسفر- اولین برج از بروج دوازده‌گانه- حرف انتخاب
۶- باشکوه- دلشی که به بیان زیبایی‌های صنایع شعری می‌پردازد- جایزوشایسته
۷- رطوبت- خاطره ذهن- آلت تخریبی- از تقسیمات قران
۸- هدر دادن- دروازه‌بان- بلندترین استخوان بدن- جامه صاف‌کن
۹- هر یک از آلات موسیقی- گل خوشبو- چوب تنبیهی در مدارس قدیم- فرمولی در مسابقات اتومبیلرانی
۱۰- واحد شمارش مغازه و خانه- گربه در شب- برجستگی لاستیک
۱۱- مایع هستی‌بخش- شلوارلی- صدمتر مربع- مستأجر اتیل کاخ‌الیزه
۱۲- یک حرف و سه حرف- گرمی بازار- مقابل نرم- پسوند شباهت
۱۳- ضربه‌ای بانوک پا- شمردنی انتخابات- مفتوح
۱۴- سیم و کابل- ازمحبت- گل می‌شود- مسافر، رونده
۱۵- در فوتبال می‌زنند- هنرپیشه فقید فیلم محمدرسول‌الله
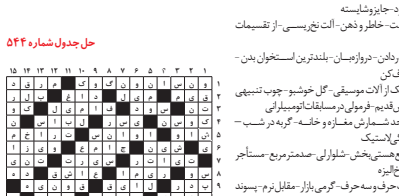
حل جدول شماره ۵۴۴